

هو اللہ

ای بندہ حضرت یزدان در خصوص تربیت صبیان و تعلیم کودکان سؤال نموده بودی اطفالی کہ در ظلّ سدرہ مبارکہ بعرضہ وجود قدم نهادند و در مہد ہدایت پرورش یافتند و رضیع ثدی عنایت گشتند این اطفال را باید امہات از بدایت بتربیہ الہیہ تربیت نمایند یعنی ہموارہ ذکر حقّ کنند و از بزرگواری حقّ سخن رانند و القای خشیہ اللہ نمایند و در نہایت لطافت و نظافت و مہربانی طفل را پرورش دهند تا آنکہ ہر کودکی از بدو حیات نسیم محبت اللہ را استنشاق نماید و از رائحہ ہدایت اللہ باہتزاز آید این بدایت تاسیس تربیت است و اساس کلّ

و چون طفل بسنّ تمیز رسد آن را در دبستان الہی داخل نمایند کہ ابتدا در آن ترتیل آیات رحمانی میشود و عقاید دینیہ تعلیم میگردد در این مکتب طفل باید قرائت و کتابت تحصیل کند و همچنین بعضی از مبادی علوم کہ از برای صبیان ممکن التّحصیل است

یعنی بر این منوال کہ از بدایت باید معلّم قلم در دست اطفال دہد و آنان را دستہ دستہ نماید و ہر دستہئی را باقتضای استعداد درس و تعلیم دہد آن اطفال در مقرّی صفّ زده و نشسته و قلم در دست گرفته و کاغذ در پیش نہادہ معلّم نیز لوحہئی در مقابل معلّق نمودہ و بقلم خویش حرفی نوشتہ و اطفال نیز متابعت نمودہ آنان آن حرف را بنگارند مثلاً معلّم حرف الف مرقوم نماید و بگوید این الف است اطفال نیز مانند او بنگارند و بگویند کہ این الف است بر این منوال تا نہایت حروف ابجدیہ و چون این حروف را درست بشناسند آن وقت معلّم حروف را ترکیب نماید و همچنین اطفال متابعت نمایند و بر صحیفہ بنگارند تا بر این منوال حروف و کلمات را بتمامہ بشناسند بعد معلّم جملہ بنگارند و اطفال نیز متابعت نمایند و بر ورق خویش بنگارند معلّم معنی آن جملہ را باطفال تفہیم نماید

و چون در لسان فارسی مہارت یابند معلّم ابتدا ترجمہ کلمات مفردہ نماید و از تلامیذ معنی آن کلمات را استفسار نماید اگر یکی ادراک نمودہ آن کلمہ را ترجمہ تواند معلّم تحسین نماید و اگر کلّ نتوانستند معلّم در زیر آن کلمہ ترجمہ آن را بلسان دیگر بنگارد مثلاً سماء بنویسد و سؤال کند کہ این کلمہ را بہ پارسی چہ گویند اگر طفلی از اطفال بگوید کہ ترجمہ این کلمہ بہ پارسی آسمانست معلّم تحسین نماید و تشویق کند و اگر نتوانستند خود معلّم بیان نماید و بنگارد و ہم شاگردان بنگارند

بعد معلّم سؤال نماید کہ این کلمہ را بہ روسی یا فرنساوی یا ترکی چہ گویند اگر دانستند بہتر و خوشتر و اگر ندانستند معلّم بگوید ترجمہ اش بلسان روسی یا فرنساوی چنین است و بر لوحہ بنگارد و همچنین اطفال بنگارند چون اطفال در ترجمہ کلمات مفردہ مہارت یابند معلّم کلمات را ترکیب نماید و جملہ بر لوحہ بنگارد و ترجمہ آن را از اطفال بطلبد اگر ندانند نفس معلّم ترجمہ نماید و بنگارد و اگر السنہ متعدّدہ بکار برد البتہ بہتر است

و باین سبب در مدّتی قلیلہ یعنی سہ سال اطفال در السن متعدّدہ بسبب نگاشتن مہارت تامّہ حاصل نمایند و بتوانند عبارتی را از لسانی بلسان دیگر ترجمہ نمایند و چون در این مبادی مہارت حاصل کنند بتحصیل مبادی علوم پردازند و چون مبادی علوم را اتمام کنند ہر کس بتواند و ہوس نماید فنون متعدّدہ در مکاتب عالیہ تحصیل نماید

ولی عموماً بتحصیل فنون عالیہ و علوم سامیہ نتوانند مشغول گردند باید اطفال را بعد بمکتب صنایع فرستاد تا تحصیل صنایع نیز بنمایند و چون در صنعتی از صنایع مہارت حاصل کنند آن وقت ملاحظہ نمایند کہ میل و رغبت طفل در چہ چیز

است اگر چنانچه بتجارتست بتجارت و اگر بصنعت است بصنعت و اگر بمعارفست بنشر معارف و اگر بسائر وظائف انسانیّه است هر کدام را میل و رغبت و استعداد داشته باشد بآن محوّل نمایند

و اما اسّ اساس اخلاق الهیّه است و فضائل و خصائل ممدوحه انسانیّه این را بیش از همه چیز باید منظور داشت اگر نفسی امّی باشد ولی باخلاق الهیّه متخلّق و بنفس رحمانی زنده آن بی سوادى باو ضررى نرساند و این نفس سبب خیر عمومست و اگر چنانچه جمیع فنون را تحصیل نماید و متدین نباشد و متخلّق باخلاق الهیّه نگردد و نیّت خالصه نداشته منہمک در شهوات گردد مضرت محض است ابدأً از علوم و معارفش جز اذیت و رسوائی حاصل نشود

ولی اگر اخلاقش رحمانی و صفاتش نورانی و مسلکش ربّانی و انجذابش سبحانی و علوم سائره را تحصیل نماید آن وقت نور علی نور است ظاهرش روشن باطنش منور قلبش سلیم فکرش عظیم ادراکش سریع شأنش جلیل

طوبی لمن فاز بهذا المقام الکریم و علیک التّحیّة و الثّناء ع ع

این سند از [کتابخانه مرجع بهائی](http://www.bahai.org/fa/legal) دانلود شده است. شما مجاز هستید از متن آن با توجه به مقررات مندرج در سایت www.bahai.org/fa/legal استفاده نمایید.

آخرین ویراستاری: ۱۸ ژوئن ۲۰۲۲، ساعت ۱۲:۰۰ بعد از ظهر